

Hukuk Bülteni

Mayıs 2023

Türkiye ve Fransa Arasındaki Ticari İlişkiler

Türkiye ve Fransa, 16. yüzyıla kadar uzanan derin bir tarihsel ilişkiye sahiptir. Takip eden yüzyıllarda iki ülke arasında gelişen diplomatik ilişkiler ekonomik alana da yansımış olup 20. yüzyılın başından itibaren birçok büyük Fransız şirketi Türkiye’de faaliyete başlamıştır. İki ülke arasındaki ikili ilişkilerin temelini 20 Ekim 1921 tarihli Ankara Antlaşması oluşturmaktadır. Bununla birlikte, 1996’dan itibaren yürürlükte olan Avrupa Birliği-Türkiye Gümrük Birliği ve 1980’li yıllarda Türk ekonomisinin dışa açılımı, Türkiye ve Fransa arasındaki ekonomik ilişkileri güçlendiren iki önemli etkidir. Bu etkenler birçok Fransız şirketini Türkiye’ye yatırım yapmaya teşvik etmiş, özellikle enerji, perakende, sağlık ve tarım-gıda alanlarında Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketler Türkiye’de hizmet vermeye başlamıştır. Bugün Türkiye, Fransa’nın en büyük 12. ticaret ortağıdır.

Sayılarla Türkiye ve Fransa Arasındaki Ticari İlişkiler¹

2021 yılında Fransa, Türkiye’nin en çok ihracat yaptığı ülkeler listesinde 7. sırada yer almıştır.² Nitekim 2021 yılı verilerine göre Türkiye, Fransa’nın dünyada 13. ve Avrupa Birliği bölgesinde 9. sırada en çok ithalat yaptığı ülkedir; Türkiye’den Fransa’ya yapılan ihracat bir önceki yıla göre %17,4 artarak 9.1 milyar avroya yükselmiştir. Türkiye’den Fransa’ya ihraç edilen ürünlerin üçte birinden fazlasını otomotiv ürünleri ve ilgili ekipmanlar oluştururken bunu giyim, ev aletleri ve meyve ve sebze ürünleri takip etmektedir.

2021 yılında Fransa’dan Türkiye’ye gerçekleştirilen ihracat bir önceki yıla göre %16,5’lik bir artışla 7,3 milyar avroya ulaşmıştır. Buna göre Fransa, Türkiye’nin en çok ithalat yaptığı 8. ülke iken Türkiye de Fransa’nın dünyada 11. ve Avrupa Birliği bölgesinde 9. sırada en çok ihracat

¹ Bu bölüm altındaki veriler Fransa Maliye Bakanlığı Hazine Genel Müdürlüğü’nün internet sitesinden alınmıştır.

² Türkiye İhracatçılar Meclisi, *İhracat 2022 Raporu*, 15 Ağustos 2022

KOLCUOĞLU DEMİRKAN KOÇAKLI

yaptığı ülkedir. Fransa'dan Türkiye'ye gerçekleştirilen ihracatta öne çıkan kalemler havacılık ve uzay inşaat ürünleri, kimyasal ürünler, genel kullanıma yönelik makine ve ekipmanlar, otomobil inşaat ürünleri ve demir çelik ürünleri ve birincil çelik işlemedir.

Fransa ve Türkiye'nin 2014 yılında belirledikleri ikili ticaret hacmi hedefi, 20 milyar avroya ulaşmaktır. Fransız Gümrük ve Dolaylı Vergiler Genel Müdürlüğü'nün verilerine göre Mart 2022-Şubat 2023 döneminde ikili ticaret hacmi rekor seviyeye (20.890 milyon avro) ulaşmış ve bu hedef gerçekleşmiştir.³

Fransa ve Türkiye arasındaki ekonomik ilişkiler ticaret hacmiyle sınırlı değildir. Fransa uzun zamandır Türk ekonomisinde yatırım anlamında da yer almaktadır; Fransız kaynaklarına göre, Paris Menkul Kıymetler Borsası'nın CAC 40 endeksinde yer alan 40 şirketten 35'i Türkiye'de sınai ve/veya ticari faaliyette bulunmaktadır.⁴ Fransız ve Fransız-Türk şirketleri Türkiye'de tarım ve imalatta doğrudan üretimden, nakliye ve depolama veya profesyonel hizmetler yoluyla üretim desteğine kadar çok çeşitli faaliyetlerde bulunmaktadır. Güçlü Fransız-Türk ortaklıklarına örnek olarak otomotiv sektöründe Oyak ile Renault, havalimanı işletmeciliğinde TAV ile Groupe ADP ve bankacılık sektöründe Türk Ekonomi Bankası ile BNP Paribas arasındaki ortaklıklar gösterilebilir. Bu şirketlerden birçoğu, 2021 yılında tüm sektörler ele alındığında ciro bazında Türkiye'nin en büyük 9. sanayi şirketi olan Oyak Renault gibi, Türkiye'de kendi alanlarında ileri gelen şirketlerdir. CAC 40 endeksinde yer alan ve Türkiye'de faaliyet gösteren diğer Fransız şirketlerine TotalEnergies, L'Oréal, Sanofi, Axa, Danone ve Michelin örnek verilebilir.

Ayrıca, Fransa da önemli miktarda Türk yatırımına ev sahipliği yapmaktadır. Türk yatırımlarından kaynaklanan proje ve istihdam sayısı, projelerde gerçekleşen %58'lik ve istihdamda gerçekleşen %688'lik artışla 2021'de keskin bir şekilde artmıştır.⁵ Bu artış özellikle bir market siparişi teslimat şirketi olan Getir'in Haziran 2021'de Fransa'da faaliyete geçmesinden kaynaklanmaktadır. Fransa'da faaliyet gösteren diğer büyük Türk şirketlerine Arkas Holding, Beko, Doğu Grubu, Eczacıbaşı Holding, Ekol Lojistik, Otokar, Yıldız Holding ve Yıldırım Holding örnek verilebilir.

Fransa Dış Ticaret ve Yatırım Bakanı, 2021 yılında yaptığı bir konuşmada Türkiye'ye yerleşmiş Fransız şirketlerinin ileriki yıllar için yatırım perspektifini 750 milyon avro olarak açıklamıştır. Yine 2021 yılında Fransız teknoloji ekosistemindeki start-uplar, yatırımcılar, hızlandırıcılar ve politika yapımcıları bir araya getirerek girişimlerin Fransa'ya veya Fransız girişimlerin ilgili ülkeye yerleşmesinde aracılık eden la French Tech Topluluğu'nun İstanbul'da faaliyete başlaması, iki ülke arasındaki yatırımların hızlandırılması için önemli bir atılımdır. Tüm bunlar göz önüne

³ Fransız Gümrük ve Dolaylı Vergiler Genel Müdürlüğü'nün internet sitesi: https://lekiosque.finances.gouv.fr/site_fr/A129/data_brutes.asp?id=P10TR_Z1200_C1002

⁴ Fransa'nın Dış Ticaret Danışmanları'nın Türk Komitesi'nin talebi üzerine hazırlanan, 22 Eylül 2021 tarihli « Türkiye'deki Fransız ve Fransız-Türk Şirketlerin Ekonomik ve Sosyal Katkıları » raporu

⁵ Business France *Fransa'daki Uluslararası Yatırımlar Bilançosu* 2021, 29 Mart 2022

KOLCUOĞLU DEMİRKAN KOĐAKLI

alındığında, Tırkiye ve Fransa arasındaki ticari ilişkilerin, 6n6m6zdeki yıllarda da son yıllarda kazandığı ivmeyi s6rd6rmesi beklenmektedir.

İLETİŐİM

Av. İrem Okur

iokur@kolcuoglu.av.tr

Av. Erdem Oymak

eoymak@kolcuoglu.av.tr